

Advies aan college van burgemeester en wethouders van De Fryske Marren

Portefeuillehouder(s) de heer C. van Hes Datum voorstel: 7 mei 2024 Besluit raad: Ja T.k.n. raad: Nee Zaaknummer: Z.791554 Aantal bijlagen: 2 Behandeld door: Team: Bestuur en concernadvies	Overlegd/samengewerkt met: Adviseur: ☒ communicatie ☐ juridische zaken ☐ financiën ☐ p&o ☐ inkoop Team: ☐ backoffice sociaal domein ☐ sociaal wijkteam ☒ bestuur en concernadvies jeugd en gezin ☐ concerncontrol ☐ sociaal wijkteam ☐ diensten beheer werk en inkomen ☐ informatie ☐ sociaal wijkteam ☐ klanten contact centrum zorg en participatie ☐ maatschappelijke ontwikkeling ☐ vergunningen, ☐ middelen toezicht en ☐ ondersteuning handhaving ☐ ruimtelijk beheer/realisatie ☐ wijkbeheer ☐ ruimtelijke ontwikkeling ☐ wijkover- schrijdend beheer
---	--

Onderwerp:

Startnotitie Frysk taalbelied 2025-2029 (NL + FR)

Ontwerpbesluit:

Het college besluit

1. Kennis te nemen van de startnotitie Frysk taalbelied 2025-2029 (NL + FR).
2. De startnotitie Frysk taalbelied 2025-2029 (NL + FR) ter besluit voor te leggen aan de gemeenteraad.

Datum:

Openbaar: openbaar

Besluit college:

Inleiding - Ynliding

Vanuit het coalitieakkoord 'Fûnemint foar moarn 2022-2026' ligt er een bestuurlijke opdracht om te komen met een nieuw en ambitieus taalbeleid. De Friese taal staat onder druk. Lang niet alle ouders geven hun kinderen het Fries mee, ook al zijn zijzelf wel Friestalig. Ook in het straatbeeld wordt de aanwezigheid van Fries minder. De voertaal is steeds vaker Nederlands. Met nieuw, ambitieus en actief taalbeleid willen we de Friese taal, cultuur en identiteit stimuleren en hierdoor steviger verankeren in onze samenleving en organisatie.

Op 2 april 2024 is het plan van aanpak Frysk taalbelied vastgesteld in het college. Als vervolg hierop is een startnotitie opgesteld zodat de raad kaders, wensen en bedenkingen mee kan geven. Deze startnotitie ligt nu voor en is zowel in het Nederlands als het Fries opgesteld.

Beoogd resultaat - Beëage resultaat

Het eindresultaat is een actief en ambitieus Fries taalbeleid, passend bij de doelstellingen uit het coalitieakkoord 'Fûnemint foar moarn 2022-2026'.

Argumenten - Arguminten

1. Kennis te nemen van de startnotitie Frysk taalbelied 2025-2029 (NL + FR).

- 1.1. Als vervolg op het eerder vastgestelde plan van aanpak is de startnotitie Frysk taalbelied opgesteld. Het eindresultaat van dit project is nieuw Fries taalbeleid waarmee de gemeente De Fryske Marren de taal, cultuur en identiteit versterkt en verankert in de organisatie en samenleving. Het beleid is actief en ambitieus. Het nieuwe beleid bestaat uit verschillende thema's (waaronder bestuur, onderwijs en cultuur & media) en per thema wordt er op ambitieniveau een scenario uitgewerkt met daarbij ook een (grote) inschatting van de kosten.

In de startnotitie staan een aantal (voorlopige) uitgangspunten benoemd die richting geven aan het nieuwe beleid. Deze uitgangspunten worden gedurende het proces bij stakeholders getoetst en waar nodig bijgeschaafd.

- Fries en Nederlands zijn gelijkwaardig;
- We kiezen daarom voor dubbeltalig (en/en) in plaats van tweetalig (of/of);
- De gemeente heeft een voorbeeldfunctie. De gemeente draagt het Fries zelf actief uit en nodigt inwoners uit de taal te gebruiken;
- De gemeente moet de zichtbaarheid en het gebruik van het Fries actief stimuleren;
- De gemeente creëert een omgeving waarin inwoners kunnen communiceren in de taal die voor hen vertrouwd is.

2. De startnotitie Frysk taalbelied 2025-2029 (NL + FR) ter besluit voor te leggen aan de gemeenteraad.

- 2.1. De startnotitie bevat een plan van aanpak waar uitgangspunten zijn benoemd en op welke wijze inwoners, de interne organisatie en partners betrokken zullen worden in de totstandkoming van het nieuwe beleid. Het is belangrijk dat de raad in de gelegenheid wordt gesteld om kennis te nemen van de startnotitie, zodat de raad wensen en bedenkingen mee kan geven. Op deze manier wordt de gemeenteraad aan de voorkant in de gelegenheid gesteld om kaders te stellen.

Kantttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen – Kanttekeningen: risiko's en eventuele beheersmaatregelen

Er is geprobeerd om een startnotitie op te stellen met een werkbaar plan van aanpak om te komen tot het nieuwe beleid. Wel is er sprake van een strakke planning. Indien de raad niet akkoord gaat met de voorgestelde werkwijze dan is de kans groot dat de streefdatum voor de start van het nieuwe beleid (1-1-2025) niet gehaald wordt.

Financiën - Finânsjes

Voor 2024 en 2025 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van het nieuwe Friese beleid en de borging hiervan. Dit betreft 50.000 euro per jaar. Structureel is er 5000 euro beschikbaar.

Afhankelijk van het uiteindelijke beleid kan de raad besluiten om hier structureel middelen aan toe te voegen.

Participatie - Partisipaasje

Zoals in de startnotitie wordt benoemd, streven we naar een samenwerking met inwoners, interne medewerkers, partners en andere organisaties. Als 'aftrap' van het participatieproces was er een inspiratiesessie georganiseerd voor de raad en maatschappelijke partners, maar helaas was hier onvoldoende animo voor waardoor het niet door kon gaan.

Om inwoners te bereiken willen we gebruik maken van het inwonerspanel van de gemeente De Fryske Marren. Ook willen we via de social media periodiek een update geven over waar we mee bezig zijn voor het nieuwe taalbeleid. Onder interne medewerkers is eind 2023 al een enquête uitgezet over Fries op de werkvloer. Dit zal de basis van de input zijn, maar als aanvulling zullen via Dieuwke een aantal polls uitgezet worden om concreet een aantal denkrichtingen te toetsen. Organisaties zoals het Cedin, de Afûk en de provincie Fryslân zullen we periodiek als klankbord gebruiken en om advies vragen. Partners zoals het onderwijs, kinderopvang en de bibliotheek zijn zeer belangrijk in de totstandkoming van het nieuwe beleid en hier zal individueel/per stichting contact worden gezocht om mee te denken.

Communicatie - Kommunikaasje

Inwoners zullen we via het inwonerspanel benaderen en in afstemming met de afdeling communicatie zullen we periodiek inwoners updaten over het nieuwe taalbeleid. Partners (zoals het onderwijs, kinderopvang, de bibliotheek) zullen individueel benaderd worden.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

Indien de voorgestelde werkwijze akkoord is starten we met het schrijven van het beleid en koersen we op behandeling in de raad van 23 oktober 2024.

Bijlagen - Taheakke

1. 7-5-2024 - Startnotitie - Frysk taalbelied 2025-2029 NL - 791554
2. 7-5-2024 - Startnotitie - Frysk taalbelied 2025-2029 FR - 791554